

כיתה
ד

משימה בהבעה בכתב

הנחיות למורה

חינוך חרדי

הנחיות להעברת המשימה ולהערכת תוצרי התלמידים

משימת הכתיבה שלהלן היא משימת המשך למבחן החיצוני בעברית, והיא משמשת להערכה פנימית מעצבת של יכולת הכתיבה של התלמידים. המשימה מבוססת על הטקסט שקראו התלמידים במבחן החיצוני, והיא פותחה בזיקה לתוכנית הלימודים בחינוך הלשוני בעברית ולמבדקי הכתיבה בשפת אם.¹ המידע שיתקבל מביצועי התלמידים ישמש את המורים לתכנון ההוראה ולקידום התלמידים.

המלצות לאופן ההעברה של משימת הכתיבה

מתי מעבירים את המשימה? כמה ימים אחרי המבחן החיצוני בעברית

מה משך המשימה? שיעור כפול (כולל שיחה מטרימה, ראו להלן)

כיצד מעבירים את המשימה?

לפני תחילת הכתיבה מומלץ לערוך במליאה או בקבוצות קטנות [שיחה מטרימה](#) על הטקסט "התרופה ששינתה את העולם" שקראו התלמידים במבחן החיצוני ועל נושא הכתיבה. מטרתה של השיחה היא לסייע לתלמידים **לתכנן את הכתיבה**, להעלות רעיונות ולארגן אותם – לפני שהם ניגשים לכתוב.

שיחה מטרימה
עמ' 3

לאחר השיחה המטרימה [ביצעו התלמידים את משימת הכתיבה](#). אתם תתבוננו בתלמידים בעת ביצוע המשימה, תתעדו את אופן התמודדותם במחווה ותעזרו לאלו הזקוקים לתיווך נוסף.

ביצוע המשימה
עמ' 4

תוצרי הכתיבה של התלמידים יוערכו באמצעות [מחווה הכתיבה](#). המחווה מיועד לשימושכם, המורים, ולא למסירה לתלמידים. מומלץ להיעזר ב[דוגמאות להערכה](#) שבמסמך זה.

הערכה באמצעות המחווה
עמ' 4-8

לאחר שתעריכו באמצעות המחווה את התוצרים שכתבו התלמידים, **כתבו משוב אישי** לכל תלמיד ותלמידה על גבי דף המשימה שלהם. בהמשך תוכלו גם לקיים עימם **שיחות משוב**. דוגמאות למשובים בכתב מופיעות ב[דוגמאות להערכה](#) שבמסמך זה. למשוב יתרונות רבים: הוא מעצב את מטרות הלמידה האישיות, מגביר את מודעות התלמידים ליכולותיהם, מחזק את האחריות ללמידה ואת תחושת המסוגלות ותורם לחיזוק הקשר עם המורה.

משוב
עמ' 8-11

¹ ראו הרחבה ב**קטלוג מבדקי הכתיבה** שבאתר ראמ"ה.

שיחה מטרימה

לפני תחילת הכתיבה מומלץ לערוך במליאה או בקבוצות קטנות שיחה מטרימה. מטרת השיחה היא "**להניע**" את תהליך הכתיבה ולסייע לתלמידים להבין את המשימה ולתכנן את הכתיבה – להעלות רעיונות ולארגן אותם – לפני שהם ניגשים לכתוב.

בראשית השיחה המטרימה הסבירו לתלמידים שמשימת הכתיבה תעסוק בטקסט המידעי "התרופה ששינתה את העולם", שהם קראו במבחן החיצוני. הציגו בפניהם את המשימה, והסבירו להם שעליהם לכתוב מכתב בשמו של אלכסנדר פלמינג, שבו הוא מספר לחברו המדען על התגלית שגילה.

כדי שהתלמידים ייזכרו בפרטי הטקסט המידעי, קראו אותו איתם בקריאה משותפת. אפשר לעשות זאת בקריאה דיאלוגית, המשתפת את התלמידים בהבניית הידע וכוללת עצירות מתודיות שבהן אפשר לפתח דיון ולהעמיק את ההבנה של הטקסט. לצד זאת תוכלו גם להנחות את התלמידים לקרוא את הטקסט בקריאה אישית שקטה. לאחר מכן אפשר לשאול את התלמידים מה הם למדו מהטקסט ולדון איתם בשלבים שהובילו לגילוי הפניצילין ובשאלה כיצד הגילוי הזה שינה את עולם הרפואה.

בשלב הבא חזרו אל משימת הכתיבה, קראו אותה שוב בפני הכיתה ופתחו דיון כיתתי בנוגע אליה. אמרו לתלמידים שעליהם לדמיין שפלמינג כותב מכתב לחברו המדען, ובמכתב הוא מספר לו על התגלית שגילה. הסבירו שבמכתבם עליהם לספר לחבר המדען איך גילה פלמינג את הפניצילין ולכתוב גם על רגשותיו של פלמינג ועל מחשבותיו ותקוותיו לעתיד. ודאו שהתלמידים הבינו מה עליהם לעשות, ותוכלו גם לשאול אותם שאלות שיסייעו להם לפתח את כתיבתם: איך לדעתכם הרגיש פלמינג כאשר גילה את התגלית הזו? מה הוא חשב באותו רגע? מה הוא היה רוצה לעשות בעתיד בעקבות התגלית? במה עוד הוא היה רוצה לשתף את חברו? חשוב שמהלך זה ייעשה במידה הנכונה כך שהוא יכין אותם לכתיבה, אך יותיר להם אפשרות לפיתוח עצמאי של הרעיון ולהבעה אישית. כמו כן, במהלך השיחה המטרימה כדאי להדגיש שעל הטקסט להתאים לסוגה הנדרשת (מכתב) וכן להיזכר בכללי הכתיבה, כגון סימני פיסוק נכונים וכתב יד ברור. הזכירו לתלמידים לקרוא את המכתב שהם כתבו לפני ההגשה ולערוך בו שינויים במידת הצורך.

במהלך השיחה המטרימה חשוב שתהיו קשובים לתגובותיהם של התלמידים: לאופן ההקשבה לחבריהם, למידת המעורבות בשיחה, למידת ההבנה של תוכן השיחה (לפי הרלוונטיות של התשובות) ולאינטראקציה של התלמידים עם חבריהם לכיתה.

התלמידים כמובן ייחשפו לרעיונות או לחלקי רעיונות שיעלו בשיח הכיתתי, כך שרעיונות אלה או מקצתם עשויים להשתלב בטקסטים שהם יכתבו. אף על פי כן, צפוי שהטקסטים שיכתבו התלמידים יהיו אישיים ושונים זה מזה, ויאפשרו להעריך את רמת הכתיבה של כל אחד ואחת מהם.

ביצוע המשימה

לאחר השיחה המטרימה יכתבו התלמידים טקסט (מכתב) במקום המיועד לכך בדפי המשימה. מומלץ להתבונן בתלמידים במהלך הכתיבה ולאתר את אלה המתמהמהים זמן רב מדי בלי לכתוב. ייתכן גם שיהיו תלמידים שיפנו אליכם ויאמרו שאינם יודעים מה לכתוב או שאינם יודעים איך להתחיל את המשימה. תוכלו להציע לתלמידים אלה לספר תחילה בעל-פה על הרעיונות שלהם ולאחר מכן לבקש מהם לכתוב אותם. תוכלו לעשות זאת באופן פרטני או בקבוצה מצומצמת. כמו כן כדאי לתעד בקצרה את אופן התמודדותם של התלמידים שהזדקקו לעזרה במשימה – מידת הריכוז שלהם במטלה, מידת הביטחון שלהם בביצוע המשימה, מידת הבנתם את המשימה, בקשת עזרה וכדומה.² במקרה שנדרשה התערבות כדי להניע את התלמידים לכתוב, כדאי לתעד גם את סוג ההתערבות, כלומר לציין מה עזר להם להתחיל לכתוב או מה עזר להם להמשיך לכתוב.

הערכה באמצעות המחווה

השתמשו במחווה להערכה כדי להעריך את תוצרי הכתיבה של התלמידים. המחווה נועד לאפיין את יכולות הכתיבה של התלמידים כפי שבאות לידי ביטוי במשימה זו. המחווה מאפשר גמישות להערכה של טקסטים שונים זה מזה ומרחב לשיקול הדעת של המורה. המחווה מיועד לשימושכם, המורים, ולא למסירה לתלמידים; התלמידים יקבלו מכם [משוב](#) בכתב, ותוכלו גם לקיים עימם שיחת משוב.

בהמשך מדריך זה מובאות [דוגמאות לטקסטים של תלמידים שהוערכו לפי המחווה](#).

מבנה המחווה

המחווה מתחיל בהתבוננות על הכותב/ת – באופן שבו התלמידים ניגשים לכתיבה ובאופן שבו הם מתנהלים במהלכה – וממשיך בהתבוננות על הטקסט שכתבו התלמידים. ההתבוננות על הטקסט נעשית באופנים המשלימים זה את זה: היא פותחת בהתרשמות כללית מן הטקסט השלם (התרשמות שלכם כקוראים ולא כמעריכים), ממשיכה בהערכה על-פי הממדים המוכרים של מאפייני השיח – תוכן, לכידות ולשון הטקסט, ולאחר מכן בהערכת מאפייני הרישום של הטקסט – שימוש בסימני פיסוק, כתיב, כתב יד וארגון הכתוב על פני הדף. במחווה יש שאלות מנחות המכוונות אתכם כיצד להעריך את הטקסט לפי ממדים שונים, ואליהן נלווה סולם הערכה המסייע למקם את איכות הכתיבה בין הרמה המיטבית ובין הרמה הנמוכה. המחווה מסתיים בסיכום, שבו אתם מסכמים את נקודות החוזק ואת הנקודות לחיזוק בכתיבת התלמידים. נקודות אלה ישמשו אתכם בכתיבת "משוב המורה" על גבי דף המשימה. נוסף על כך, אתם יכולים לכתוב דגשים לקראת שיחת משוב.

להלן הסבר מפורט על כל אחד מן החלקים במחווה.

² אפשר להיעזר בדף התצפית והתיעוד של מבדקי הכתיבה, כפי שמופיע באתר ראמ"ה.

התבוננות על הכותב/ת (אופציונלי)

מלבד הערכת הטקסט, מוצע כי תתבוננו ב**תהליך הכתיבה** של התלמידים. החלק הזה של המחווה מתבסס על מה שמתרחש בשלבי העבודה השונים: בשלב שבו אתם מציגים את משימת הכתיבה, בשיחה המטרימה ובמהלך הכתיבה. ההתבוננות באופן הכתיבה מרחיבה את נקודת המבט ואת המידע שיש בידיכם על התלמידים ככותבים, והיא מתאפשרת משום שמשימת הכתיבה היא פנימית.

במהלך התיעוד מומלץ להתייחס ל**היבטים רגשיים** שעולים בתהליך הכתיבה (רגשות חיוביים כמו מוטיבציה, תחושת מסוגלות והתלהבות, ורגשות שליליים כמו חשש, אדישות ושיעמום) ול**היבטים ניהוליים** (יכולת התכנון של הכתיבה, החשיבה המקדימה, היכולת להעלות רעיונות ולהתלבט לפני תחילת הכתיבה). כדאי להיעזר בתיעוד כדי ללמוד על אופן ההתמודדות של התלמידים שהזדקקו לעזרה ועל סוג התמיכה שהם נזקקו לה בהכנה לקראת הכתיבה ובזמן הכתיבה עצמה (למשל עידוד פרטני, שאלות מכוונות בשיחה פרטנית או תיווך אחר).

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

חלק זה של המחווה מתמקד בהתרשמות האישית הראשונית שלכם מה**טקסט כולו** באופן אותנטי, כ**קוראים** ולא כמעריכים. התייחסו, למשל, לתחושות ולחווייה הרגשית העולה מהטקסט, מה בולט בו ומה אפשר ללמוד ממנו על הכותב או הכותבת. אין דרך אחת להתרשם מטקסט, ולתגובה הכללית שהטקסט מעורר בכם כקוראים יש ערך רב בצד התובנות המתקבלות מההערכה לפי ממדים.

תוכן

החלק הזה של המחווה עוסק בתוכן של הטקסט ובעושר הרעיוני שלו. תוכן עשיר יכול לבוא לידי ביטוי בדרכים שונות: עיסוק במגוון רעיונות הקשורים זה לזה, התמקדות ברעיון מורחב אחד, שילוב תיאורים המפichים חיים וצבע בטקסט, ביטוי רגשות ועמדות ועוד.

במשימה הנוכחית, טקסט (מכתב) שהתוכן שלו מפותח היטב יכלול את הרכיבים האלה:

- תיאור השתלשלות האירועים: כיצד פלמינג גילה את הפניצילין?
- תיאורים, מחשבות, מניעים ורגשות: מה הרגיש פלמינג כאשר גילה את התגלית החשובה? מה היו מחשבותיו ותקוותיו לעתיד?
- ארגון התוכן במבנה של מכתב: פנייה לנמען, פתיחה מתאימה להצגת הנושא, חתימה בסיום המכתב.

אם הטקסט אינו עונה על הוראות המשימה, מומלץ לברר את מקור הפער: אם הוא נובע מבעיה בהבנת הנקרא או ביכולות הקריאה, מחוסר תשומת לב, מחוסר עניין במשימה המקורית או מסיבה אחרת. כמו כן אפשר להציע לתלמידים שלא כתבו בהתאם להוראות לכתוב טקסט נוסף, המתאים למשימה.

לכידות

חלק זה של המחווה עוסק בלכידות הטקסט, כלומר עד כמה הטקסט מארגן ברצף הגיוני ואיך הרעיונות מקושרים זה לזה ויוצרים יחד מכלול שלם. פגיעה בלכידות הטקסט עשויה לבוא לידי ביטוי בחוסר ארגון, למשל סטיות מהנושא, דילוגים וחזרות, וכן בשימוש לא יעיל, עודף או שגוי באמצעי קישור, למשל מילות קישור ("כי", "אבל"), מאזכרים ("אותך", "לך") וציניי שיח ("לפני מספר שעות", "וכעבור זמן מה").

לשון הטקסט

החלק הזה של המחווה עוסק בלשון הטקסט, כלומר בשאלה איך התלמידים משתמשים בשפה כדי להעביר לקוראים את הרעיונות שלהם. המחווה מתייחס להיבטים של המשלב הלשוני ושל תקינות השפה.

אפשר להעריך אם הטקסט כתוב בלשון המתאימה לנושא הכתיבה ולסוגת הטקסט (מכתב). כמו כן, אפשר להעריך עד כמה אוצר המילים בטקסט הוא עשיר ומגוון, עד כמה השימוש במילים מדויק, ואם נעשה שימוש במילים מורכבות מורפולוגית (כמו מבנים חבורים, למשל "חברי" [החבר שלי], "חברך" [החבר שלך]) ובמבני משפט מורכבים ("היום, חזרתי מן החופשה ובצלוחית ששחכתי עים חיידיקים, ניהיה עובש").

בהתייחס לתקינות המורפולוגית והתחבירית, אפשר להעריך בין היתר את תקינות המשפטים ("גיליתי את התרופה למחלות של בני-אדם חולים בה" במקום "גיליתי את התרופה למחלות שבני אדם חולים בהן"), את צורות הסמיכות ("צלוחיות מעבדה", "תחושת סיפוק", "חופשת קיץ"), את שם המספר ("שלושה ילדים", "שלוש ילדות", "שלושת הילדים"), ואם יש התאם דקדוקי במין ובמספר: בין שם העצם ובין הפועל ("קרתה טעות" ולא "קרה טעות"), בין שם העצם ובין שם התואר ("מחטים חדות" ולא "מחטים חדים") ובין שם העצם ובין הכינוי המאזכר אותו ("בהן" בהתייחסות לשם עצם ממין נקבה ברכים ולא "בה"). כמו כן אפשר להעריך אם השימוש במילות היחס תקין ("לספר לך על משימה" ולא "לספר לך משימה") ואם השימוש במילות הקישור תקין ומתאים להקשר.

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

שימוש בסימני פיסוק

לפי תוכנית הלימודים, תלמידי כיתה ד צריכים להכיר את תפקידיהם של הסימנים **נקודה, סימן שאלה, נקודתיים, מרכאות וסימן קריאה**, ולהשתמש בהם כראוי בטקסט כתוב. בחלק הזה של המחווה סמנו באיזו מידה השימוש בסימני הפיסוק האלה בטקסט נכון.

כתיב

תנו את הדעת למספר שגיאות הכתיב ביחס לאורך הטקסט וכן לסוגי השגיאות, למשל: שגיאות הפוגמות בקריאות הטקסט לעומת שגיאות שאינן פוגמות בקריאות, שגיאות במילים שכיחות או בשורשים נפוצים לעומת שגיאות במילים או בשורשים נדירים; שגיאות ברכיבים דקדוקיים, כמו שימוש שגוי במוספיות בסוף מילה (למשל תוספת "ה" בתנועת

בגוף שני ממין זכר, "שכחתה") או שימוש שגוי בתחיליות (למשל שגיאה בתחילית של בניין הפעיל בעבר, "ארגשתי" במקום "הרגשתי"); שגיאות כמו הוספה או החלפה שגויה של אותיות; שגיאות במילים הומופוניות, כלומר מילים שונות משמעות וכתוב אך שוות צליל (למשל "קרה" לעומת "קרא"). שימו לב שהוספת האות י' במקומות שבהם לא נהוג לכתוב אותה לפי כללי הכתיב המלא (למשל "ליפני", "תיקווה") אינה נחשבת שגיאה בגיל הזה.

כתב יד

תנו את הדעת לכתב היד של התלמידים, לרבות גודל האותיות ועיצובן ומידת הקריאות של הכתוב.

ארגון הכתוב על פני הדף

בחנו את ארגון הטקסט על פני הדף – כתיבה בשורות, השארת שוליים, רווחים בין המילים, רווחים בין השורות וכדומה.

לסיכום

התבוננות מעמיקה בטקסט מספקת לכם מידע רב. חלק ה"סיכום" מוביל אתכם בחזרה לתלמידים ככותבים, והוא מסייע לכם בשני היבטים: (1) כבסיס ל**תוכנית עבודה** לצורך תכנון המשך ההוראה עבור כל תלמיד ותלמידה; (2) כהכנה לקראת **מתן משוב** לתלמידים.

נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

לכם, המורים, יש תפקיד בעידוד התלמידים לפתח את יכולותיהם להתבטא באמצעות כתיבה בהתאם לכישוריהם ולצורכיהם. בחלק הזה של המחווה כתבו את **נקודות החוזק** של התלמידים ובחרו שתיים-שלוש **נקודות לחיזוק**. מטרת הנקודות לחיזוק איננה להצביע על כלל הבעיות בטקסט, אלא לתת זרקור על נושאים מסוימים שחשוב לקדם בכתיבת התלמידים בנקודת זמן זו. הנקודות שתכתבו בחלק זה יסייעו לכם ב**כתיבת המשוב** לתלמידים בחלק המיועד לכך על גבי דף המשימה.

זכרו שמאפייניו של טקסט אחד אינם משקפים את יכולת הכתיבה הכוללת של התלמיד או התלמידה, ולכן יש לבחון את נקודות החוזק ואת הנקודות לחיזוק גם בטקסטים אחרים. בכיתות שבהן יש **תלמידי** כתיבה לתלמידים, משימה זו היא אחת מרצף משימות הכתיבה שבאמצעותן אפשר ללמוד על היכולות של התלמידים בכתיבה. יתרה מזאת, הכתיבה במשימה זו היא כתיבת מכתב, ויש תוצרי כתיבה נוספים במגוון סוגות המעמידים תשתית רחבה לתוכנית ההוראה לתלמידים.

ההיכרות הקרובה עם נקודות החוזק ועם הנקודות לחיזוק של התלמידים ככותבים היא הבסיס הטוב ביותר לבניית תוכנית הוראה להמשך ההתנסות בכתיבה. בתכנון ההוראה זכרו שהתפתחות הכתיבה היא איטית, אישית, מורכבת ולרוב אינה ליניארית. צריך לחזור על דברים שנלמדו בעבר ולהתאים את ההוראה לתלמידים ולשלב שבו הם נמצאים. חשוב שבתוכנית ההוראה תהיה התייחסות לנקודות החיזוק העולות מן הטקסטים וכן התייחסות להיבטים רגשיים, כמו התפיסה העצמית של התלמידים ככותבים ותחושת המסוגלות שלהם.

לקראת שיחת משוב (אופציונלי)

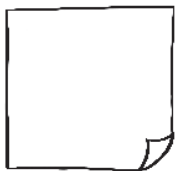
המשוב במשימה זו ניתן בכתב, ונוסף על כך מומלץ לקיים **שיחות משוב** עם התלמידים, ובפרט עם תלמידים שהתקשו במשימה (ראו הרחבה [בחלק הבא](#)). את שיחת המשוב אתם יכולים לתכנן בחלק הזה של המחווה; כתבו מה הייתם רוצים לשאול את התלמידים או לומר להם בעקבות קריאת הטקסט ובעקבות ההתבוננות בזמן ההכנה לקראת הכתיבה ובמהלכה. מומלץ לפתוח בהתייחסות לנקודות החוזק של התלמידים, ואת הנקודות לחיזוק כדאי לנסח בשפה המקדמת את הכתיבה ולא באופן המדגיש את החסר בה. במהלך השיחה חשוב שתבחרו את הנושאים יחד עם התלמידים, גם אם הם שונים מאלה שתכננתם לדון בהם מראש, כך שתתאפשר הדדיות בשיחה ובהצבת המטרות להמשך.

משוב

לאחר הערכת הטקסטים תנו משוב לכל תלמיד ותלמידה. את המשוב תנו **בכתב** בחלק המיועד לכך על גבי דף המשימה. נוסף על כך מומלץ לקיים **שיחות משוב** עם התלמידים, ובפרט עם תלמידים שהתקשו במשימה. כמו כן ניתן להתכנס במליאה ולשוחח עם התלמידים על המשימה שהשלימו ולנתח יחד איתם היבטים בכתיבה מתוך העולה מתוצרי הכתיבה שלהם. אפשר לעשות זאת בהערכת עמיתים, כלומר התלמידים יקראו את תוצרי הכתיבה של חבריהם ויתנו להם משוב מקדם למידה. הערכה כזו מגבירה את המעורבות בלמידה ומעודדת שיח פתוח ושיתוף ידע בין התלמידים.

למשוב, בין שהוא ניתן בכתב ובין שהוא מועבר בשיחה, יש ערך רב. המשוב מאפשר להציב יחד מטרות למידה אישיות להמשך, וכן מגביר את המודעות של התלמידים ליכולותיהם ומחזק את תחושת המסוגלות שלהם ואת האחריות שלהם ללמידה. נוסף על כך משוב הנמסר באופן אישי וברגישות תורם לחיזוק הקשר בין המורה ובין התלמיד/ה.

משוב בכתב

על גבי דף המשימה יש חלק המיועד למשוב: **פתקית** הנושאת את הכותרת "משוב המורה". בפתקית זו כתבו לתלמידים משוב מילולי קצר ואישי. את המשוב כתבו בגוף שני, בפנייה אישית לתלמיד או לתלמידה, בשפה ידידותית ומובנת, והימנעו משימוש במונחים מעולם השיח המקצועי.

המלצות לכתיבת המשוב

בכתיבתכם ספרו על החוויה שלכם כקוראים ולא רק כמעריכים: שתפו בתחושות שלכם בזמן הקריאה וציינו מה מצא חן בעיניכם במיוחד במכתב. תוכלו להיעזר בדברים שכתבתם במחווה בחלק המתייחס להתרשמות הכללית.	● כתבת מכתב מקסים / מעניין / מרגש... ● נהייתי לקרוא את המכתב שכתבת... ● שמחתי לקרוא ש...
לאחר מכן ציינו נקודות חוזק במכתב, בליווי דוגמאות. תוכלו להתייחס להיבטים שונים בכתיבה, בהתאם למחווה: תוכן, לכידות, לשון המכתב (בחירת המילים, אופן ניסוח המשפטים), כתיב, שימוש בסימני פיסוק, כתב היד וארגון על פני הדף. תוכלו גם להתייחס לתהליך הכתיבה עצמו ולשבח תלמידים שהפגינו מאמץ בכתיבה.	● התרשמתי במיוחד מ... ● מצא חן בעיניי ש... ● חשבת על רעיון מעניין... ● תיארת בצורה יפה ומורחבת את... ● כתבת סוף מפתיע / מרגש... ● כתבת פתיחה מסקרנת / מפתיעה... ● כל הכבוד על המאמץ שהשקעת...
בהמשך המשוב הציגו נקודות לחיזוק – התמקדו בנקודות לחיזוק שיהיו מובנות לתלמידים גם ללא תיווך (בין נקודה אחת לשלוש, תלוי ביכולת של התלמיד/ה להכיל את המשוב). הציגו דוגמאות מתוך המכתב לדברים ותוכלו גם להציע לתלמידים לעבוד על נקודות אלה במשותף. ייתכן שיש נקודות נוספות לחיזוק שלא יכללו במשוב בכתב.	● בחרתי להתייחס הפעם ל... ● שים/שימי לב ל... ● הרגשתי שחלקים בטקסט קצרים מדי (ולא מספיק מפותחים). אני סקרנית לדעת יותר על הדמויות / על ההתרחשויות... (בתגובה לטקסט שאינו מפותח) ● כדאי לקרוא שוב את המכתב ולחשוב אם יש דבר מה שהיית רוצה לשנות או להוסיף... ● אשמח להיפגש איתך ולחשוב יחד על...
כדי להפוך את הפתקית לאישית יותר, מומלץ לסיים אותה במילות סיום אישיות ונעימות ולחתום.	● כל הכבוד, ● יישר כוח, ● המשך/המשיכי כך, ● בהערכה רבה, ● אשמח לעזור לך,

שיחת משוב (אופציונלית)

נוסף על המשוב הניתן בכתב מומלץ לקיים שיחות משוב, בפרט עם תלמידים שהתקשו במשימה. כך בעקבות ההערכה מתקיים **שיח רפלקטיבי** בין המורה לתלמידים, שבו התלמידים שותפים למטרות הלמידה ולבחירת הנקודות לחיזוק. חשוב ליידע מראש את התלמידים על השיחה ולהסביר להם שבמהלכה תוכלו לבחון יחד את המכתב שהם כתבו ולדון בחוויית הכתיבה האישית שלהם.

שיחת משוב המנוהלת כראוי הופכת למפגש למידה בפני עצמו, והוא חשוב ומשמעותי הן למורה והן לתלמידים; שיחה המתקיימת בגישה חיובית ומעצימה תורמת לחיזוק תחושת המסוגלות של התלמידים, לפיתוח האחריות האישית שלהם ללמידה ולחיזוק הקשר ביניכם ובינם. לשון המשוב צריכה להיות מובנת וידידותית. רצוי להימנע משימוש במונחים מעולם השיח המקצועי אם אין הם תורמים לקידום התלמידים. רצוי להימנע מאמירות המדגישות חסרונות ומאמירות המנוסחות על דרך השלילה.

לשיחה שלושה רכיבים: א. **פתיחה**; ב. **משוב** העוסק במכתב שכתב/ה התלמיד/ה (בדומה למשוב בכתב); ג. **הכוונה** בהצבת מטרות להמשך תוך התבוננות עצמית של התלמיד/ה ככותב/ת.

המלצות לניהול שיחת המשוב³

א. פתיחה	
● איך הרגשת במהלך משימת הכתיבה? ● את/ה רוצה להקריא את המכתב שכתבת?	כדאי לפתוח את השיחה בהסתכלות כללית על תהליך הכתיבה ולשאול את התלמידים על החוויה שלהם במהלך המשימה. לאחר מכן מומלץ לעבור לקריאה משותפת של המכתב. לאורך כל השיחה היו נוכחים הן כקוראים והן כדמויות אמפתיות, קשובות ומנחות.
ב. משוב העוסק במכתב שכתב/ה התלמיד/ה	
● התרשמתי במיוחד מ... ● מצא חן בעיניי ש... ● חשבת על רעיון מעניין... ● תיארת בצורה יפה ומורחבת את... ● כתבת סוף מפתיע / מרגש... ● כתבת פתיחה מסקרנת / מפתיעה... ● כל הכבוד על המאמץ שהשקעת...	בשלב זה תנו לתלמידים משוב חיובי והציגו בפניהם את הדברים הטובים בכתיבתם בליווי דוגמאות מתוך המכתב. תוכלו להתייחס להיבטים שונים בכתיבה, בהתאם למחווה: תוכן, לכידות, לשון המכתב (בחירת המילים, אופן ניסוח המשפטים), כתיב, שימוש בסימני פיסוק, כתב היד וארגון על פני הדף. תוכלו גם להתייחס לתהליך הכתיבה עצמו ולשבח תלמידים שהפגינו מאמץ בכתיבה.

³ להדגמה של שיחת משוב, ראו סרטון בפרק 4, "משוב", ב**קטלוג מבדקי הכתיבה** שבאתר ראמ"ה.

בהמשך השיחה הציגו שתיים-שלוש נקודות לחיזוק, לבחירתכם, בליווי דוגמאות. התייחסו לנקודות לחיזוק שכתבתם במשוב הכתוב, ותוכלו להוסיף נקודות נוספות בהתאם להתפתחות השיחה. חשוב להציג את הנקודות לחיזוק באופן שאינו מציף ובהתאמה ליכולת של התלמידים להכיל את המשוב. כמו כן אפשר לבקש הבהרה מהתלמידים לגבי חלקים במכתב שלא היו ברורים ולשאול אותם אם יש דבר מה שהיו רוצים לשנות במכתב או להוסיף לו. לפעמים כשמתרחקים מהטקסט עולים רעיונות חדשים ומבחינים בדברים שקודם לכן לא הבחנו בהם.	● בחרתי להתייחס הפעם ל... ● שים/שימי לב ל... ● הרגשתי שחלקים בטקסט קצרים מדי (ולא מספיק מפותחים). אני סקרנית לדעת יותר על הדמויות / על ההתרחשויות... (בתגובה לטקסט שאינו מפותח) ● הצגת בכתובה רעיון מעניין ואשמח שנרחיב אותו יחד... (בתגובה לטקסט שאינו מפותח) ● תקרא/י שוב את המכתב שכתבת. האם יש דבר מה שהיית רוצה לשנות או להוסיף?
ג. הכוונה בהצבת מטרות להמשך תוך התבוננות עצמית של התלמיד/ה ככותב/ת	
השלב האחרון בשיחת המשוב הוא שלב הכוונה. כדאי לאפשר לתלמידים לבטא מה היו רוצים לשפר בכתביבתם. חשוב לדון במטרות שהצבתם בשיתוף עם התלמידים כדי לחזק את תחושת האחריות שלהם ללמידה. כדאי לתעד בקצרה את תשובותיהם בדגש על המטרות האישיות שלהם. מידע זה יוכל לסייע בתכנון ההתערבות המותאמת.	● למה תשים/תשימי לב בפעם הבאה בכתביבתך? ● מה היית רוצה לשפר בכתביבתך, ולמה? ● לדעתי כדאי לעבוד יחד גם על...

דוגמאות להערכת טקסטים שכתבו תלמידים

נוסח משימת הכתיבה

בטקסט "התרופה ששינתה את העולם" מתואר כיצד גילה אלקסנדר פלמינג את הפניצילין.

דמיינו שפלמינג כתב **מכתב** לחברו הטוב, שגם הוא מדען. במכתב סיפר פלמינג כיצד הוא גילה את הפניצילין ותיאר מה הוא הרגיש כאשר גילה את התגלית החשובה. הוא גם שיתף את חברו במחשבות ובתקוות שלו לעתיד בעקבות התגלית.

כתבו את המכתב שפלמינג כתב לחברו המדען.

כתבו כ-10 שורות.

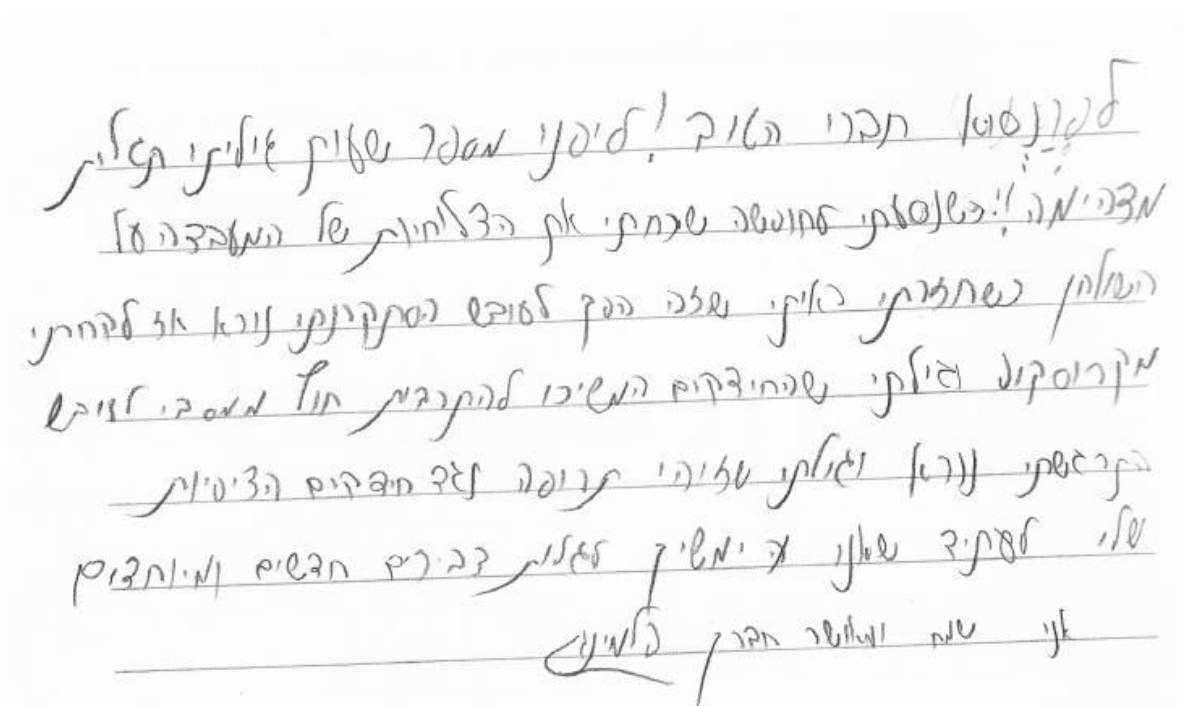

כתבו משפטים ברורים והקפידו על כתב קריא, על כתיב נכון ועל סימני פיסוק מתאימים.

זכרו, זהו מכתב אישי לחבר קרוב. שתפו אותו בהרחבה ברגשות ובמחשבות!

לפני שתכתבו את המכתב שלכם, אתם יכולים לכתוב טיוטה בעמוד 4.

דוגמה 1 – שמוליק

אפרנסטא חבירי האוב! איפני מספר שעות איילתי תגליית מדהימה! כנסצתי לחופשה שכחתי את הצלוחיות
 על המצודה על השולחן כשחזרתי ראיתי שזה הכך לצובש הסתקרנותי נורא אז לקחתי מקרוסקופ ואילתי
 שהידיקים המשיכו להתרבות חוץ ממסבי לצובש התרגשתי נורא ואילתי שזה תרופה נגד חידקים
 הצפיות שלי לעתיד שאני ימשיך לעלות דברים חדשים ואיוחדים
 אני שמח ומאושר חברך פלאמינג

אפרנסטא חבירי האוב! איפני מספר שעות איילתי תגליית מדהימה! כנסצתי לחופשה שכחתי את הצלוחיות
 על המצודה על השולחן כשחזרתי ראיתי שזה הכך לצובש הסתקרנותי נורא אז לקחתי מקרוסקופ ואילתי
 שהידיקים המשיכו להתרבות חוץ ממסבי לצובש התרגשתי נורא ואילתי שזה תרופה נגד חידקים
 הצפיות שלי לעתיד שאני ימשיך לעלות דברים חדשים ואיוחדים
 אני שמח ומאושר חברך פלאמינג

התבוננות על הכותב/ת (אופציונלי)

התלמיד השתתף בשיחה המטרימה. הוא ניגש לכתיבה בהתלהבות ושידר ביטחון. הוא לא היה זקוק לתיווך נוסף במהלך הכתיבה.

אפשר להעריך היבטים אלה ואחרים:

האם התלמיד/ה השתתף/השתתפה בשיחה לקראת הכתיבה (למשל הקשיב/ה, התעניין/התעניינה בה)?

איך ניגש/ה התלמיד/ה לכתיבה ואיך התנהל/ה במהלכה (למשל בביטחון, בהתלהבות, בחשש, בחוסר רצון)?

האם היה צורך בתיווך נוסף לקראת הכתיבה או במהלכה?

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

התרשמתי שהתלמיד נכנס לראשו של פלמינג ודיבר לכאורה מגרונ. הכתיבה משקפת מכתב לחבר קרוב, והיא זורמת וסוחפת. התלמיד תיאר בפירוט את חוויותיו של פלמינג, את רגשותיו ואת תקוותיו לעתיד. מצא חן בעיני השם שנתן התלמיד לחברו המדען של פלמינג – "פרנסוא". נראה שהתלמיד התחבר לאווירת הטקסט ובחר בשם שיכול להתאים לתרבות ולתקופה.

אפשר להעריך היבטים אלה:

באיזו מידה הטקסט עורר עניין, סקרן, ריגש, הפתיע או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שבולט בטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרעיון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

☐ מצומצם ☐ מפותח מעט ☐ מפותח ☒ מפותח היטב

תוכן

תוכן המכתב מפותח היטב ויש התייחסות לכל רכיבי התוכן הנדרשים: תיאור הגילוי של הפניצילין על שלביו השונים, תיאור הרגשות של פלמינג ("אני מה מאושר"), מחשבותיו ותקוותיו לעתיד ("הציפיות שלי לעתיד שאני יאשיק לאלות דברים חדשים ואינחדיס"). השילוב בין התיאורים המפורטים של הפעולות, רצף האירועים והרגשות יוצר חווית קריאה עשירה. כמו כן בתחילת המכתב יש פנייה ישירה לנמען ("לפננסוא חברי הטוב!") ופתיחה מתאימה המשקפת את התלהבותו של פלמינג ("ליפני מספר עצות גיליתי תגלית מדהימה!"). המכתב מסתיים בחתימה ("חברק פלמינג").

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להעריך היבטים אלה:

תיאור השתלשלות האירועים

העשרת הטקסט באמצעות תיאורים, פעולות, מחשבות, מניעים ורגשות

ארגון התוכן במבנה של מכתב

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

☐ לא לכיד ☐ לכיד בחלקו ☐ לכיד ברובו ☒ לכיד

לכידות

הרעיונות בטקסט קשורים זה לזה ויוצרים רצף הגיוני. יש שימוש בצייני שיח ובמילות קישור התורמים ללכידות, לדוגמה: "ליפני מספר עצות", "כשנסעתי", "כשהזרתי", "אז". עם זאת, המעבר לתיאור התקוות לעתיד ("הציפיות שלי לעתיד...") מעט מלאכותי, ומתאים יותר לתשובה לשאלה מאשר לכתיבה במכתב אישי לחבר.

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להעריך היבטים אלה:

הרעיונות והמידע בטקסט קשורים זה לזה ומאורגנים ברצף הגיוני (למשל כרונולוגי, סיבתי).

השימוש באמצעי קישור יעיל ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאזכרים וצייני שיח).

☐ גבוהה ☒ בינונית-גבוהה ☐ בינונית-נמוכה ☐ נמוכה

לשון הטקסט

אוצר המילים מדויק ורובו במשלב היום-יומי הדבור (למשל המילה "נורא" חוזרת פעמיים), אבל יש גם מילים ממשלב לשוני גבוה יותר ("תגלית מדעית", "הסתקנות", "להתרחות", "הצפיית עצמית"). העירוב בין המשלבים צורם מעט, אך גם הופך את המכתב לאותנטי וחי. הטקסט תקין ברובו מבחינה מורפולוגית ותחבירית. התלמיד מקפיד להשתמש במילת הקישור התקינה "כע" לציון זמן. יש שגיאה דקדוקית נפוצה בצורת מדבר בעתיד: "אני יעשה" במקום "אני אמשיך".

מהי רמת הלשון בטקסט?
אפשר להעריך היבטים אלה:

- שימוש בלשון האופיינית לנושא הכתיבה ולסוג הטקסט (מכתב)
- גיוון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו, מילים מורכבות מורפולוגית, מורכבות תחבירית
- תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

שימוש בסימני פיסוק

☐ פיסוק נכון ברובו שתומך בקריאה ☒ פיסוק חלקי ☐ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי

יש שימוש בסימני קריאה בפנייה "לפניך סא חכמי הטוב!" ולהבעת התפעלות "גיליתי תגלית מדעית!". פרט לכך, אין שימוש בסימני פיסוק במכתב.

כתיב

☐ שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות ☐ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) שאינן פוגמות בקריאות ☒ כתיב נכון או נכון ברובו

הטקסט כתוב ללא שגיאות כתיב, למעט המילה "ממסבי" (לצופה) שהושמטה בה האות ב' ("מסביב").

כתב יד

☒ מובן וקריא ☐ מובן ברובו ☐ קשה עדיין לפענח

כתב היד מובן וקריא.

ארגון הכתוב על פני הדף

☒ מאורגן היטב ☐ מאורגן ☐ עדיין אינו מאורגן

הטקסט מאורגן היטב על פני הדף.

לסיכום

נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

נקודות החוזק: התוכן מפותח בצורה טובה ומעניינת, ויש תיאור מפורט של הפעולות, הרגשות והמחשבות של פלמינג. אוצר המילים מדויק, והטקסט כתוב כמעט ללא שגיאות כתיב.

נקודות לחיזוק: להקפיד על שימוש בסימני פיסוק, להעלות את המודעות להבדלים במשלב ולעודד שימוש במילים מהמשלב הכתוב, לעורר את המודעות לשימוש נכון בצורות מדבר בעתיד.

היבטים שהיית רוצה להמשיך ולעודד בכתיבה של התלמיד/ה

היבטים שהיית בוחרת לקדם בכתיבה של התלמיד/ה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם גם בהתבוננות בטקסטים אחרים שכתב/ה התלמיד/ה)

נקודות החוזק והנקודות לחיזוק שכתבת ישמשו אותך בכתיבת **משוב המורה** בדף המשימה של התלמיד/ה; אם בכוונתך לקיים גם שיחת משוב, יש למלא את החלק הבא בחוון.

לקראת שיחת משוב (אופציונלי)

אומר לתלמיד שנהייתי לקרוא את המכתב שכתב. אשבח אותו על הפתיחה של המכתב המשקפת את התלהבותו של פלמינג ועל כך שכתבתו נשמעת אמינה וטבעית כאילו פלמינג בעצמו כתב את המכתב. כמו כן אחמיא לתלמיד על כתיבה כמעט ללא שגיאות כתיב. אוסיף ואומר לתלמיד שהוא מדייק באוצר המילים שלו, ולצד זאת אציע לו להשתמש באוצר מילים מגוון יותר ולהימנע מחזרות. למשל אשאל אותו באילו מילים אפשר להחליף את המילה "נורא" השייכת למשלב היום-יומי הדבור (כמו במילה "מאוד"). באותה הזדמנות אסב את תשומת ליבו של התלמיד להבדלים בין משלב דבור לבין משלב כתוב. לסיום אציין בפני התלמיד שהוא השתמש יפה בסימני קריאה במקומות מתאימים ואבקש ממנו להוסיף גם נקודות בסופי המשפטים.

דברים שהיית רוצה להגיד לתלמיד/ה או לשאול אותו/ה בעקבות קריאת הטקסט ועל סמך הגישה שלו/ה לכתיבה

דוגמה למשוב בכתב (כפי שיופיע לצד המכתב שכתב התלמיד)

בס"ד

משלב האורח

שמוליק היקר,

נהייתי מאוד לקרוא את המכתב שכתבת – פתיחת המכתב מלמדת על התלהבותו של פלמינג והמכתב נשמע אמין כאילו פלמינג בעצמו כתב אותו! מצא חן בעיניי שבחרת בשם מיוחד המתאים לדמות שאליה ממוען המכתב, והתרשמתי מהיכולת שלך לפתח את הכתיבה בצורה מעניינת ולעורר רגשות בקורא. כל הכבוד!

שים לב שלאורך המכתב חזרת על המילה "נורא", וכדאי לגוון ולהשתמש במילים אחרות במקומה, כמו "מאוד".

השתמשת יפה בסימני הקריאה בכתיבתך, אבל חסרות נקודות בסופי המשפטים. אשמח שנקרא יחד את המכתב ונוסיף את הנקודות.

יישר כוח! המורה יהודה

דוגמה 2 – שרה

אחרי הטוב שלי
אני רוצה לשלף אותך במה שקרה
לי היום? היום, חלתי מן החופש
ובצלוחי של חכמי עם חידקים,
ניהיה צובש, והוא הפריש חומר שהיה
אח החידקים הכבדים תחושתי של
הצלחה ותחושה סיפוק והתיקנות שלי לעתיד
הם: שכולם יצאו מזה יתרפאו מהר
בהרבה אלקסנדר חכמי

אחרי הטוב שלי!!

אני רוצה לשלף אותך במה שקרה לי היום: היום, חלתי מן החופש ובצלוחי שחכמי עם חידקים,
ניהיה צובש, והוא הפריש חומר שהיה את החידקים הכבדים תחושתי של הצלחה ותחושת סיפוק והתיקנות
שלי לעתיד הם: שכולם יצאו מזה יתרפאו מהר
בהרבה אלקסנדר חכמי.

התבוננות על הכותב/ת (אופציונלי)

התלמידה השתתפה באופן פעיל בשיחה המטרימה והייתה קשובה לרעיונותיהן של שאר התלמידות בכיתה. היא ניגשה לכתיבה בביטחון וכתבה ברצון ובשטף.

אפשר להעריך היבטים אלה ואחרים:

האם התלמיד/ה השתתף/השתתפה בשיחה לקראת הכתיבה (למשל הקשיב/ה, התעניין/התעניינה בה)?

איך ניגש/ה התלמיד/ה לכתיבה ואיך התנהל/ה במהלכה (למשל בביטחון, בהתלהבות, בחשש, בחוסר רצון)?

האם היה צורך בתיווך נוסף לקראת הכתיבה או במהלכה?

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

הטקסט עניין אותי והסתקרנתי לקרוא מה קרה לפלמינג באותו היום. אף על פי שהתלמידה נתנה מענה לכל רכיבי התוכן הנדרשים במשימה, התוכן אינו מפותח דיו, והכתיבה נראית כתשובות לשאלות ולא כמכתב אישי אותנטי לחבר. לצד זאת התלמידה משתמשת באוצר מילים מדויק ומגוון שיוצר רושם חיובי על הקורא, והיא כותבת בצורה ברורה ומובנת.

אפשר להעריך היבטים אלה:

באיזו מידה הטקסט עורר עניין, סקרן, ריגש, הפתיע או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שבולט בטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרעיון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

☐ מפותח היטב ☐ מפותח מעט ☒ מפותח מעט ☐ מצומצם

תוכן

תוכן המכתב מפותח מעט. אומנם יש במכתב התייחסות לגילוי של הפניצילין, אך הכתיבה אינה מורחבת וחסרים פרטי מידע חשובים. למשל אין התייחסות למקום ההתרחשות, לשלבים שבתהליך הגילוי (כמו הבדיקה במיקרוסקופ) ולאפקט ההפתעה שבגילוי. הכותבת נותנת ביטוי לתקוותיו לעתיד של פלמינג "שכולל ידעו מזה יתרפאו מהר" ומשתמשת בתיאורי רגשות "הרגשתי תחושה fe ה3חשה ותחושת סיפוק", אבל התיאורים אינם מפורטים ומוסברים. לטקסט יש מבנה של מכתב: בתחילתו יש פנייה לנמען "לחברי הטוב feומנו!", יש פתיחה "אני רוצה לך feאותק במה שקרה לי היום" ובסיום המכתב יש חתימה "במרכה אלכסנדר חברק".

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להעריך היבטים אלה:

תיאור השתלשלות האירועים

העשרת הטקסט באמצעות תיאורים, פעולות, מחשבות, מניעים ורגשות

ארגון התוכן במבנה של מכתב

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווה ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווה.

☐ לא לכיד ☐ לכיד ☒ לכיד ברובו ☐ לכיד
בחלקו

לכידות

הטקסט לכיד ברובו. אומנם הרעיונות קשורים זה לזה ומסודרים בסדר הגיוני, אך המעבר ביניהם מלאכותי, ומתאים יותר למענה על שאלות ולא לכתיבה של מכתב אישי אותנטי. אמצעי קישור היו יכולים לתרום ללכידות ולמעבר טבעי יותר בין הרעיונות, למשל היה אפשר לכתוב: "כאשר גיליתי את התגלית הזו, הרגשתי..."

באיזו מידה הטקסט לכיד?
אפשר להעריך היבטים אלה:

הרעיונות והמידע בטקסט קשורים זה לזה ומאורגנים ברצף הגיוני (למשל כרונולוגי, סיבתי).

השימוש באמצעי קישור יעיל ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאזכרים וציני שיח).

☐ נמוכה ☐ בינונית-נמוכה ☐ בינונית-גבוהה ☒ גבוהה

לשון הטקסט

אוצר המילים מדויק, עשיר ומגוון, ויש מילים ממשלב גבוה, למשל "flee" (לשתף), "הפריש", "תחולת סיפוק", "יתרפאו". הטקסט תקין ברובו מבחינה מורפולוגית ותחבירית, ויש שימוש במשפטים מורכבים (למשל "היום, חלרתי אין החופשה והצלחות מחתים ציט חידקית, ניהיה צופה"). עם זאת אפשר לזהות אי דיוק קל שאופייני לגיל ולמעמד של כתיבה בשטף: "והתיקוות שלי אצתיק הט", במקום "הן".

מהי רמת הלשון בטקסט?
אפשר להעריך היבטים אלה:

שימוש בלשון האופיינית לנושא הכתיבה ולסוגת הטקסט (מכתב)

גיוון באוצר המילים ודיוק בשימוש בו, מילים מורכבות מורפולוגית, מורכבות תחבירית

תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

כתיב

☐ שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות ☐ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) שאינן פוגמות בקריאות ☒ כתיב נכון או נכון ברובו

הכתיב נכון ברובו, למעט שלוש שגיאות כתיב הומופוניות שאינן פוגמות בקריאות ("nife" במקום "שלמה", "flee" במקום "לשתף" ו"מחתי" במקום "שכחתי").

שימוש בסימני פיסוק

☐ פיסוק נכון ברובו שתומך בקריאה ☒ פיסוק חלקי ☐ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי

השימוש בסימני פיסוק תקין ברוב הטקסט כולל שימוש רווי בפסיקים ושימוש בנקודתיים לפני פירוט. עם זאת חסרות נקודות בסופי משפטים, והדבר מקשה על הקריאה ("... ואלה הפריש חואר שהרא את החידקית הראשית תחולת fe הצלחה...").

ארגון הכתוב על פני הדף

☐ עדיין אינו מאורגן ☐ מאורגן ☒ מאורגן היטב

הטקסט מאורגן היטב על פני הדף.

כתב יד

☒ מובן וקריא ☐ מובן ברובו ☐ קשה עדיין לפענח

כתב היד מובן וקריא.

לסיכום

נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

נקודות החוזק: התלמידה ענתה לדרישות המטלה, היא כתבה במשלב לשוני גבוה יחסית, והשתמשה במבנים תחביריים מורכבים ויפים.

נקודות לחיזוק: לפתח את הרעיונות, להרחיב את ההתייחסות לתיאורים ולרגשות, להתאים את הכתיבה לסוגה (מכתב אישי), להעלות את המודעות לכתיב נכון ולשימוש בנקודה בסופי משפטים.

היבטים שהיית רוצה להמשיך ולעודד בכתיבה של התלמידה

היבטים שהיית בוחרת לקדם בכתיבה של התלמידה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם גם בהתבוננות בטקסטים אחרים שכתבה/התלמידה)

נקודות החוזק והנקודות לחיזוק שכתבת ישמשו אותך בכתיבת **משוב המורה** בדף המשימה של התלמידה; אם בכוונתך לקיים גם שיחת משוב, יש למלא את החלק הבא במחווון.

לקראת שיחת משוב (אופציונלי)

אומר לתלמידה שהיא כתבה מכתב מעניין. לצד זאת אגיד לה שחסרים פרטי מידע במכתב ושהייתי שמחה לקרוא עוד על תהליך הגילוי של הפניצילין. אשאל אותה שאלות מנחות להרחבת הרעיונות, למשל: איפה אירעה ההתרחשות? איך גילה פלמינג שעובש הורג חיידקים? כמו כן אשאל אותה איך לדעתה הרגיש פלמינג בעת הגילוי ואיך הוא היה מבטא את רגשות אלו. אציע לה לכתוב את הרגשות ואת התקוות שלו לעתיד בצורה שמתאימה למכתב אישי לחבר. למשל, במקום לכתוב "התקוות שלי לעתיד הן" אפשר לכתוב "הלוואי ש...", "הייתי רוצה ש...". נוסף לכל אלה אחמיא לתלמידה על אוצר המילים העשיר והמדויק, ועל השימוש בסימני פיסוק. לצד זאת אסב את תשומת ליבה לכך שחסרות נקודות בסופי המשפטים ואשאל אותה היכן מתאים להוסיף את הנקודות. כך אוודא שהיא מזהה היכן מסתיים משפט אחד ומתחיל משפט אחר.

דברים שהיית רוצה להגיד לתלמידה/או לשאול אותה/בעקבות קריאת הטקסט ועל סמך הגישה שלו/ה לכתיבה

דוגמה למשוב בכתב (כפי שיופיע לצד המכתב שכתבה התלמידה)

בס"ד

משוב מאורז

שרה היקרה,

כתבת מכתב מעניין על גילוי הפניצילין. הייתי שמחה לקרוא יותר על פעולותיו של פלמינג: איך הוא גילה שעובש הורג חיידקים? תיארת בצורה יפה וברורה את רגשותיו ואת תקוותיו לעתיד של פלמינג, וחשבתי שנוכל לנסח זאת יחד באופן שיתאים למכתב אישי לחבר.

את משתמשת יפה מאוד בסימני פיסוק מגוונים, אך שימי לב שיש להוסיף גם נקודות בסופי משפטים כדי להקל על הקריאה. כמו כן את כותבת כמעט ללא שגיאות כתיב, ואשמח להראות לך את הכתיב הנכון במעט המילים שנפלה בהן טעות.

בהערכה רבה, מורתך יהודית

דוגמה 3 – שולמית

לחברי הטוב
רציתי לספר לך שמה שביצתי.
גיליתי את התרופה למחלות של בני-אדם
ומחלים בה.
אני סמתי 2 בלחות עם חיובים
וכאבני זמן מה. גיליתי שיש בלחות
אויבם אבל לא נותרו חיובים
ועל לקחת את המיקרוסקופ וגיליתי
שלבאת כל החיובים נשלחו!!
תנשה עם למשלית יתפיל את
זה
אמני: חבירך פאמי נל!!

לחברי הטוב

רציתי לספר לך משה שביצתי.

גיליתי את התרופה למחלות של בני-אדם חולים בה.

אני סמתי 2 בלחות עם חיובים וכאבני זמן מה, גיליתי שיש בלחות אובס אבל לא נותרו חיובים וצו

לקחתי את המיקרוסקופ וגיליתי שבאמת כל החיובים נשמדו!!!

תנשה עם לצעות ותפיל את זה

אמני: חבירך פאמינל!!

התבוננות על הכותב/ת (אופציונלי)

התלמידה השתתפה בשיחה המטרימה ושיתפה ברעיונותיה. היא ניגשה למשימה ברצון וכתבה ברציפות. לא היה צורך בתיווך נוסף.

אפשר להעריך היבטים אלה ואחרים:

האם התלמיד/ה השתתף/השתתפה בשיחה לקראת הכתיבה (למשל הקשיב/ה, התעניין/התעניינה בה)?

איך ניגש/ה התלמיד/ה לכתיבה ואיך התנהל/ה במהלכה (למשל בביטחון, בהתלהבות, בחשש, בחוסר רצון)?

האם היה צורך בתיווך נוסף לקראת הכתיבה או במהלכה?

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

המכתב עורר בי עניין ורציתי לקרוא עוד על המשימה שפלמינג ביצע. המכתב מתחיל בפתיח מכליל יפה שבו פלמינג מצהיר על הגילוי שלו, ולאחר מכן מובא פירוט של שלבי התהליך של גילוי הפניצילין. לאורך המכתב התלמידה משתמשת באוצר מילים גבוה שמעלה את המשלב הלשוני, אף שלעיתים המילים משובשות. מצאה חן בעיני במיוחד הצעתו של פלמינג לחברו: לנסות גם את התהליך המדעי ולהפיץ את הבשורה.

אפשר להעריך היבטים אלה:

באיזו מידה הטקסט עורר עניין, סקרן, ריגש, הפתיע או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שבולט בטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרעיון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

☐ ממוצמץ ☐ מפותח מעט ☒ מפותח ☐ מפותח היטב

תוכן

התוכן מפותח; כבר בתחילת המכתב מוזכר גילוי התרופה ובהמשך מתואר כיצד התרופה התגלתה. אפשר לשים לב שהתיאור אינו מדויק לפי הכתוב בטקסט שקראו התלמידים (למשל לפי המכתב כל החיידקים הושמדו, בעוד שלפי הטקסט נשארו חיידקים בצלוחית, אך לא סביב העובש). במכתב אין תיאור מפורש של רגשותיו של פלמינג, אך הם נרמזים באמצעות סימני הקריאה המביעים התרגשות והתפעלות. לצד זאת יש התייחסות לתקוותיו לעתיד: הוא מזמין את חברו לנסות גם את התהליך ולהפיץ את התגלית. המכתב מתחיל בפנייה לנמען ("לחברי הטוב"), ממשיך בפתיחה המציגה את התגלית ("גיליתי את התרופה למחלות...") ומסתיים בחתימה ("אמנני: חסרק פלמינג!!").

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להעריך היבטים אלה:

תיאור השתלשלות האירועים

העשרת הטקסט באמצעות תיאורים, פעולות, מחשבות, מניעים ורגשות

ארגון התוכן במבנה של מכתב

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

☐ לא לכיד ☐ לכיד בחלקו ☐ לכיד ברובו ☒ לכיד

לכידות

הטקסט לכיד; הרעיונות מאורגנים ברצף הגיוני: פתיחה המציגה את נושא המכתב, פירוט האירועים וסיום. קל לקוראים לעקוב אחר השתלשלות האירועים. הלכידות באה לידי ביטוי גם באמצעות אמצעי קישור, כמו מילות קישור ("אבל"), צייני זמן ("וכאשר זמן מה", "ואז...") ומאזכרים (אף שחלקם אינם תקינים דקדוקית, "לחלות fe כני-אדם חוליים בה", "ותפיש את זה").

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להעריך היבטים אלה:

הרעיונות והמידע בטקסט קשורים זה לזה ומאורגנים ברצף הגיוני (למשל כרונולוגי, סיבתי).

השימוש באמצעי קישור יעיל ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאזכרים וצייני שיח).

☐ גבוהה ☐ בינונית-גבוהה ☒ בינונית-נמוכה ☐ נמוכה

לשון הטקסט

אוצר המילים במשלב יום-יומי ויש שימוש בפעלים כלליים לציון פעולות, למשל: "סמתי 2 לפחות", "תנשה אס לפחות". לצד זאת אפשר למצוא גם מילים במשלב גבוה יותר, לדוגמה: "משימה שביציתי", "כאמור זמן מה", "לא נותרו", "ותפץ את זה", ואף שימוש בצורת פועל בסביל ("נשמדו") כנראה הכוונה ל"הושמדו". כמו כן חלק מהמשפטים אינם תקינים מבחינה מורפולוגית ותחבירית, למשל: "רצייתי לספר לך משימה שביציתי" – חסרה במשפט מילת היחס "על" ("לספר על"); "איליתי את התרופה לאחלפות של בני-אדם חוליים בה" – המשפט אינו תקין תחבירית, השימוש במילת היחס "של" אינו מתאים, חסרה מילת השעבוד "ש" ואין התאם דקדוקי בין המאזכר "בה" לבין המחלות. צורה תקינה של המשפט תהיה: "גיליתי את התרופה למחלות שבני אדם חולים בהן".

מהי רמת הלשון בטקסט?
אפשר להעריך היבטים אלה:

שימוש בלשון האופיינית לנושא
הכתיבה ולסוג הטקסט (מכתב)

גיוון באוצר המילים ודיוק בשימוש
בו, מילים מורכבות מורפולוגית,
מורכבות תחבירית

תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

כתיב

☐ שגיאות כתיב רבות הפוגמות בקריאות ☒ שגיאות כתיב רבות (בעיקר הומופוניות) שאינן פוגמות בקריאות ☐ כתיב נכון או נכון ברובו

בטקסט יש שגיאות כתיב, בעיקרן הומופוניות, למשל: "סמתי" במקום "שמתי", "וכאמור" במקום "וכעבור", "אולש" במקום "עובש" (מילה בשכיחות נמוכה), "וצנ" במקום "ואז", "תנשה" במקום "תנסה". כמו כן במילה "ביציתי" יש השמטה של האות ע' ביצעתי.

שימוש בסימני פיסוק

☒ פיסוק נכון ברובו שתומך בקריאה ☐ פיסוק חלקי ☐ היעדר פיסוק או פיסוק שגוי

יש שימוש בסימני פיסוק לאורך הטקסט: יש שימוש בנקודה ברוב סופי המשפטים, יש שימוש בפסיק באמצע המשפט, וכן יש שימוש בסימני קריאה להבעת התפעלות "ואיליתי שגאמת כל החידקים נשמדו!!!" ובנקודתיים "אמנתי: חברך פלאמינגו".

ארגון הכתוב על פני הדף

☒ מאורגן היטב ☐ מאורגן ☐ עדיין אינו מאורגן

הכתוב מאורגן היטב על פני הדף.

כתב יד

☒ מובן וקריא ☐ מובן ברובו ☐ קשה עדיין לפענח

כתב היד מובן וקריא.

לסיכום

נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

נקודות החוזק: הכתיבה מעניינת ומתאימה לסוגה, הטקסט לכיד ומקושר, יש שימוש בסימני פיסוק.

נקודות לחיזוק: לכתוב באופן תקין מבחינה מורפולוגית ותחבירית, להשתמש במילות יחס ובמילות קישור מתאימות ותקינות, לשפר שגיאות כתיב.

היבטים שהיית רוצה להמשיך ולעבוד בכתיבה של התלמיד/ה

היבטים שהיית בוחר/ת לקדם בכתיבה של התלמיד/ה (יש להתמקד בשניים או שלושה היבטים ולבחון אותם גם בהתבוננות בטקסטים אחרים שכתב/ה התלמיד/ה)

נקודות החוזק והנקודות לחיזוק שכתבת ישמשו אותך בכתיבת **משוב המורה** בדף המשימה של התלמיד/ה; אם בכוונתך לקיים גם שיחת משוב, יש למלא את החלק הבא במחווך.

לקראת שיחת משוב (אופציונלי)

בתחילה השיחה אומר לתלמידה שהמכתב שלה מעניין ומושך את הקורא. אוסיף שהיא תיארה יפה את תהליך הגילוי של הפניצילין ואת תקוותיו לעתיד של פלמינג, ואולם אסב את תשומת ליבה לכך שלא התייחסה באופן מפורש לרגשותיו של פלמינג לאורך המכתב. אשאל אותה איך לדעתה פלמינג הרגיש בעת הגילוי ואבקש ממנה להוסיף רגשות אלה למכתב. אבקש מהתלמידה לקרוא בקול את המכתב שכתבה ואשאל אותה אם יש משפטים שנשמעים לה צורמים תוך כדי הקריאה. אם כן – אבקש ממנה לתקן את המשפטים, ואם לא – אראה לה את המשפטים שנפלה בהם טעות ונתקן אותם ביחד. לסיום אשבח את התלמידה על השימוש שלה בסימני פיסוק.

דברים שהיית רוצה להגיד לתלמיד/ה או לשאול אות/ה בעקבות קריאת הטקסט ועל סמך הגישה שלו/ה לכתובה

דוגמה למשוב בכתב (כפי שיופיע לצד המכתב שכתבה התלמידה)

בס"ד

משלב האורף

שולמית היקרה,

נהניתי לקרוא את המכתב שכתבת! במיוחד מצאה חן בעיניי ההצעה של פלמינג לחברו, שינסה את התהליך בעצמו ויפיץ את התגלית. כמו כן את משתמשת בסימני פיסוק התורמים להבנה של הטקסט ומעבירים רגש.

תיארת יפה את תהליך הגילוי של הפניצילין, אבל שמתי לב שלא התייחסת לרגשותיו של פלמינג לאורך המכתב. אשמח אם תוסיפי מידע זה למכתב. נוסף על כך כשקראתי את המכתב זיהיתי כמה משפטים שנכתבו באופן לא תקין. אשמח לעבור איתך על המשפטים האלה ושנתקן אותם יחדיו.

אשמח לעזור לך, מורתך אפרת

דוגמה 4 – ראובן

לחברי היקר,
היום נוחחתי איתכם על שאלות
אורגניות חשובות! מתי שאלתי
לן 'שאלות' ארגוני גאווה
קלה על שאלותי גאווה אורגנית
וכרתי אורגנית קלה פניצילין
הם סבוכים רב לחברי האים
אלכסנדר פלמינג

לחברי היקר,

היום נוחחתי איתכם על שאלות חשובות! מתי שאלתי
תגלית אורגנית וכרתי אורגנית זו פניצילין
בכבוד רב לחברי הטוב
אלכסנדר פלמינג

הטקסט ללא שגיאות כתיב:

לחברי היקר,

היום נוחחתי לדעת שעובש הורג חיידקים! מתי שגיליתי זו התרגשתי הרגשתי גאווה קלה על שפיתחתי תגלית עולמית וקראתי לתגלית זו
פניצילין
בכבוד רב לחברי הטוב
אלכסנדר פלמינג

התבוננות על הכותב/ת (אופציונלי)

התלמיד הקשיב לשיחה המטרימה אך לא השתתף בה. הוא ניגש מעט בחשש לכתיבה. במהלך הכתיבה לא נזקק לתיווך נוסף.

אפשר להעריך היבטים אלה ואחרים:

האם התלמיד/ה השתתף/השתתפה בשיחה לקראת הכתיבה (למשל הקשיב/ה, התעניין/התעניינה בה)?

איך ניגש/ה התלמיד/ה לכתיבה ואיך התנהל/ה במהלכה (למשל בביטחון, בהתלהבות, בחשש, בחוסר רצון)?

האם היה צורך בתיווך נוסף לקראת הכתיבה או במהלכה?

התבוננות על הטקסט

התרשמות כללית

הטקסט עורר בי עניין על אף היקפו המצומצם של המכתב. התלמיד השתמש באוצר מילים עשיר ומדויק המצליח להעביר רגש וכתב בצורה ברורה ומאורגנת. התרשמתי שיתכן שיש פער בין יכולות ההבעה של התלמיד לבין היכולת שלו להפיק טקסט כתוב, פער שיכול להסביר את הכתיבה המצומצמת.

אפשר להעריך היבטים אלה:

באיזו מידה הטקסט עורר עניין, סקרן, ריגש, הפתיע או הרשים אותך בתוכנו ובאופן כתיבתו?

האם יש דבר שבולט בטקסט ובאופן כתיבתו (למשל הרעיון, אורך הטקסט, מובנות הטקסט, היבט לשוני מיוחד)?

☒ מצומצם ☐ מפותח מעט ☐ מפותח ☐ מפותח היטב

תוכן

התוכן מצומצם; אומנם המכתב מציג באופן מכליל ויפה את הרעיון המרכזי של התגלית **"אלאס אורט חידקיס"**, ואולם חסרים מידע ופירוט על תהליך הגילוי של הפניצילין. בהמשך יש תיאור של רגשותיו של פלמינג: תחושת הגאווה שלו בעקבות התגלית המרעישת. התלמיד התייחס לכך שפלמינג גילה תגלית עולמית, ואולם אין התייחסות מורחבת למחשבותיו ולתקוותיו לעתיד. לטקסט יש מבנה של מכתב: הוא פותח בפנייה לנמען (**"לחברי היקר"**), ממשיך בפתיחה יפה המציגה את עיקר התגלית (**"היום נוחחתי לדעת אלאס אורט חידקיס!"**) ומסתיים בחתימה (**"בכבוד רב לחברי הטוב אלכסנדר פלמינג"**).

באיזו מידה תוכן הטקסט מפותח? אפשר להעריך היבטים אלה:

תיאור השתלשלות האירועים

העשרת הטקסט באמצעות תיאורים, פעולות, מחשבות, מניעים ורגשות

ארגון התוכן במבנה של מכתב

הערה: אם הטקסט אינו עוסק בנושא הנדרש, יש לתעד זאת במחווין ולהעריך אותו לפי הקריטריונים במחווין.

☒ לכיד ☐ לכיד ברובו ☐ לכיד בחלקו ☐ לא לכיד

לכידות

במכתב הקצר שכתב התלמיד הרעיונות והמידע קשורים זה לזה ומאורגנים ברצף הגיוני. יש שימוש יעיל באמצעי קישור התורם ללכידות, למשל שימוש בציני זמן (**"היום"**), מילות קישור (**"אמתי"**) ומאזכרים (**"לז"**).

באיזו מידה הטקסט לכיד? אפשר להעריך היבטים אלה:

הרעיונות והמידע בטקסט קשורים זה לזה ומאורגנים ברצף הגיוני (למשל כרונולוגי, סיבתי).

השימוש באמצעי קישור יעיל ותורם ללכידות הטקסט (למשל מילות קישור, מאזכרים וציני שיח).

☐ גבוהה ☐ בינונית-גבוהה ☐ בינונית-נמוכה ☐ נמוכה

לשון הטקסט

אוצר המילים במכתב הקצר עשיר ומדויק. השימוש במילים כמו "נוחחתי לדעת", "לאווה קלה" ו"תללית צוללית" מעלה את המשלב הלשוני ומוסיף עומק ועניין לטקסט. הטקסט תקין ברובו מבחינה מורפולוגית ותחבירית. עם זאת יש שימוש במילת קישור שאינה מתאימה ללשון כתובה: "אתי" במקום "כש" או "כאשר".

מהי רמת הלשון בטקסט?
אפשר להעריך היבטים אלה:

שימוש בלשון האופיינית לנושא
הכתיבה ולסוג הטקסט (מכתב)

גיוון באוצר המילים ודיוק בשימוש
בו, מילים מורכבות מורפולוגית,
מורכבות תחבירית

תקינות מורפולוגית ותחבירית

מאפייני כתיב, כתב וארגון על פני הדף

שימוש בסימני פיסוק

☒ כתיב נכון או
נכון ברובו ☐ שגיאות כתיב
רבות (בעיקר
הומופוניות)
שאינן פוגמות
בקריאות

☐ פיסוק נכון
ברובו שתומך
בקריאה ☒ פיסוק חלקי
☐ היעדר פיסוק
או פיסוק שגוי

בטקסט יש שגיאות כתיב רבות, למשל: "נוחחתי" במקום
"נוכחתי" (מילה במשלב לשוני גבוה), "אובש" במקום "עובש"
(מילה בשכיחות נמוכה), "צורכ" במקום "הורג", "ארלשתי"
במקום "הרגשתי", "וכרתי" במקום "וקרתי". כמו כן התלמיד
כתב "יתרשתי" בהשמטת האות ג' ובשגיאת כתיב במקום
"התרגשתי".

למעט שימוש בסימן קריאה להבעת התפעלות ("היי!
נוחחתי לדעת אובש צורכ חידקית!") אין שימוש
בסימני פיסוק.

ארגון הכתוב על פני הדף

☒ מאורגן היטב ☐ מאורגן
עדיין אינו
מאורגן

כתב יד

☐ מובן וקריא ☒ מובן ברובו
☐ קשה עדיין
לפענח

הטקסט מאורגן היטב על פני הדף.

כתב היד מובן ברובו.

לסיכום

נקודות חוזק ונקודות לחיזוק

נקודות החוזק: אוצר המילים עשיר ומגוון, במעט מילים התלמיד מצליח להעביר רעיונות מורכבים ולעורר עניין ורגש.

נקודות לחיזוק: לפתח את תוכן הטקסט, להשתמש בסימני פיסוק, לשפר שגיאות כתיב.

היבטים שהיית רוצה להמשיך
ולעודד בכתיבה של התלמיד/ה

היבטים שהיית בוחרת לקדם
בכתיבה של התלמיד/ה (יש
להתמקד בשניים או שלושה
היבטים ולבחון אותם גם
בהתבוננות בטקסטים אחרים
שכתב/ה התלמיד/ה)

נקודות החוזק והנקודות לחיזוק שכתבת ישמשו אותך בכתיבת **משוב המורה** בדף המשימה של התלמיד/ה; אם בכוונתך לקיים גם שיחת משוב, יש למלא את החלק הבא במחווה.

לקראת שיחת משוב (אופציונלי)

בשיחת המשוב אומר לתלמיד שנהייתי לקרוא את המכתב שלו, שהוא כתב פתיחה נהדרת ושהמכתב עצמו כתוב בשפה עשירה ומדויקת. אוסיף שהמכתב הקצר סקרן אותי וששמח לדעת פרטים נוספים. אשאל אותו שאלות כדי לעודד אותו להרחיב את הכתיבה, למשל: איך פלמינג גילה שעובש הורג חיידקים? מה קרה בטעות לפני הגילוי? וגם – מהן תקוותיו לעתיד? כמו כן אבקש מהתלמיד להקריא בקול את המכתב ואציע לו להוסיף סימני פיסוק במקומות המתאימים, כך שיקלו על הקריאה ויתרמו להבנה של הטקסט. נוסף לכך אחמיא לתלמיד על השימוש באוצר מילים במשלב גבוה, ובהתאם ליכולת שלו להכיל נקודות לחיזוק נוספות אפנה את תשומת ליבו שבמילים גבוהות אלה נפלו כמה שגיאות כתיב ואבקש ממנו לתקן אותן. במידת הצורך אסייע לו בכך.

דברים שהיית רוצה להגיד לתלמיד/ה או לשאול אותו/ה בעקבות קריאת הטקסט ועל סמך הגישה שלו/ה לכתיבה

דוגמה למשוב בכתב (כפי שיופיע לצד המכתב שכתב התלמיד)

בס"ד

משלח המורה

ראובן היקר,

נהנית מאוד לקרוא את המכתב שלך! ניסחת באופן מתומצת ומרשים את המידע בטקסט, והפתיחה שכתבת בתחילת המכתב נהדרת. השתמשת בשפה גבוהה ובתיאורים יפים של רגשות המתאימים למבנה של המכתב האישי. כל הכבוד!

לצד זאת המכתב קצר, והייתי סקרן לדעת פרטים נוספים, למשל: איך פלמינג גילה שעובש הורג חיידקים? מה קרה בטעות לפני הגילוי? וגם – מה היו התקוות של פלמינג לעתיד?

אשמח להיפגש איתך ולהרחיב יחד את המכתב.

בהצלחה, המורה יעקב

הערה: בדוגמה שלעיל יש נקודות לחיזוק רבות ושונות שעולות מן המכתב שכתב התלמיד. במקרים כאלה מומלץ לציין במשוב הכתוב את הנקודות שקל יותר להבין ללא תיווך, כדי לא להעמיס על התלמידים. כמו כן מומלץ לקיים שיחת משוב במקרים כאלה, ובה לתווך לתלמידים נקודות לחיזוק נוספות על אלה שצוינו במשוב הכתוב, בהתאם ליכולת ההבנה שלהם ולפי התפתחות השיחה. בשיחת המשוב חשוב לשמוע מהתלמידים על חוויית הכתיבה האישית, לחזק את תחושת המסוגלות לכתיבה ולבנות יחד תוכנית לקידום הכתיבה.

משימה בהבעה בכתב לכיתה ד

הנחיות למורה | חינוך חרדי

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.